

OBSAH

PREDSLOV	7
KAPITOLA 1	
ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE.....	9
1.1 Kódová redundancia.....	9
1.2 Medzisymbolová redundancia.....	10
1.3 Psychovizuálna redundancia	11
1.4 Kritériá kvality.	12
1.5 Model obrazového kodéra a dekodéra.....	13
KAPITOLA 2	
DISKRÉTNE ORTOGONÁLNE TRANSFORMÁCIE.....	15
2.1 Jednorozmerná diskretná ortogonálna transformácia	15
2.2 Dvojrôzmerne diskretná ortogonálna transformácia.....	16
2.3 Hotellingova transformácia	17
2.3.1 SVD transformácia.....	19
2.4 Goniometrické transformácie	21
2.4.1 Diskretná Fourierova transformácia (DFT).....	21
2.4.2 Diskretná Hartleyho transformácia (DHYT).....	21
2.4.3 Diskretná kosínusová transformácia (DCT)	22
2.4.4 Diskretná sínusová transformácia (DST).....	23
2.5 Transformácie s pravouhlými funkciami	24
2.5.1 Walshove - Hadamardove transformácie (WHT, WPT, WST).....	24
2.5.2 Haarova transformácia (HT).....	27
2.6 Šikmá (slantová) transformácia (ST, SPT, SHT).....	28
2.7 Diskrétné polynomicke transformácie	29
2.7.1 Binomická Hermitova transformácia (BHT, MHT)	29
2.7.2 Diskretná Legendrova transformácia (DLT)	33
2.8 Hybridné diskretné ortogonálne transformácie.....	40
2.8.1 Štatistická analýza transformovaného obrazu	41
2.8.2 Konštrukcia zmiešaných (n+1) - dimenzionálnych diskretných ortogonálnych transformácií a ich algoritmov	42
2.8.2.1 DCT - WHT zmiešaná diskretná ortogonálna transformácia	42
2.8.3 Zmiešané bázy na princípe šikmej transformácie	43
2.9 Prekrývajúce ortogonálne transformácie	45
2.9.1 Optimalizácia LOT.....	46
2.9.2 Rýchly algoritmus LOT.....	48
2.9.2.1 Jacobiho metóda	49
2.9.2.2 Aproximácia transformačnej matice Z LOT.....	51
2.10 Interpolácia obrazu diskretnými ortogonálnymi transformáciami	54
2.10.1 Diskretná Fourierova transformácia.....	54
2.10.1.1 Jednorozmerná interpolácia doplnením spektra nulami.....	54
2.10.1.2 Interpolácia prestriedaním nulami a filtráciou	54

2.10.2 Diskrétna cas-cas transformácia	56
2.10.2.1 Interpolácia 1D DHYT doplnením spektra nulami	56
2.10.2.2 Interpolácia prestriedaním nulami DCCT v pôvodnom usporiadaní bázových funkcií DHYT - bázy	57
2.10.3 Diskrétna sinusová transformácia	60
2.10.3.1 Interpolácia 1D DST doplnením spektra nulami	60
2.10.3.2 Interpolácia prestriedaním nulami pomocou DST	60
2.10.4 Interpolácia modifikovanou diskretnou Hermitovou transformáciou	62
2.10.5 Interpolácia IDCT II (DCT III)	63
2.10.6 2D interpolácia 1. rádu - záver	64
2.10.7 2D Interpolácia 2. rádu (prípadne párneho rádu)	64
2.10.7.1 2D interpolácia doplnením spektra nulami	64
2.10.7.2 Prestriedaním obrazu nulami	64
2.11 Waveletová transformácia	71
2.11.1 Výpočet DWT bankami filtrov	74
2.11.2 Biortogonálne DWT	75
2.11.3 Lifting schéma	76
2.11.4 Waveletová paketová transformácia (WPaT)	76
KAPITOLA 3	
ZÁKLADNÉ BEZSTRATOVÉ KÓDY	81
3.1 Huffmanov a Shannonov - Fanov kód	81
3.2 "Run - length" kódovanie	83
3.3 Kódovanie obrysov	85
3.3.1 Kódovanie v bitových rovinách	85
3.3.2 Viacúrovňové kódovanie	86
3.4 Aplikácia priestor vyplňajúcich kriviek na Zivove - Lempelove kódy	88
3.5 Aritmetické kódovanie	90
KAPITOLA 4	
PREDIKČNÉ METÓDY	92
KAPITOLA 5	
NIEKTORÉ MODIFIKOVANÉ A HYBRIDNÉ BEZSTRATOVÉ KÓDY	97
5.1 Huffmanov a Shannonov - Fanov posuvný kód	97
5.2 Kombinované kódovanie	99
KAPITOLA 6	
BLOKOVÝ KÓD (BTC)	100
6.1 IBTC - n	101
6.1.1 Používané metódy interpolácie	105
6.2 Návrh kvantizátora	108
6.2.1 Kvantizátory zachovávajúce momenty	108
6.2.2 Kvantizátory minimalizujúce chyby	110
6.3 Vynechanie bitovej masky	110
6.4 Nezávislé a závislé bity	110
6.5 Adaptívna veľkosť bloku	110
6.6 BTC s bezstratovým kódom	111
KAPITOLA 7	
VEKTOROVÁ KVANTIZÁCIA (VQ)	112
KAPITOLA 8	
KÓDOVANIE METÓDOU BTC-VQ	115
8.1 Rozlíšenie blokov vstupného obrazu	115
8.2 Postup kódovania	115
KAPITOLA 9	
TRANSFORMAČNÉ KOMPRESNÉ POSTUPY	119

9.1 Kvantizátory	121
9.2 Snímanie	123
9.3 Bezstratové kódovanie sekvenčných koeficientov	124
9.4 Subpásmové kódovanie	124
9.5 Kódovanie waveletovými transformáciami	129
9.5.1 Požiadavky na vlastnosti waveletov pri kódovaní obrazu	130
9.5.2 Kvantizácia a alokácia bitov	131
9.5.3 Stromy núl waveletových koeficientov a progresívne kódovanie obrazu	131
KAPITOLA 10	
VYUŽITIE SEGMENTÁCIE PRI KÓDOVANÍ OBRAZU	134
10.1 Segmentácia obrazu	134
10.1.1 Segmentácia obrazu - definícia	135
10.1.2 Požiadavky na segmentáciu pre kódovanie obrazu	135
10.2 Metódy segmentácie obrazu	136
10.2.1 Metódy zhlukovej analýzy	136
A. Metódy hierarchického štiepenia a spájania oblastí	136
B. Nehierarchické metódy zhlukovej analýzy	137
10.2.2 Metódy detekcie hrán	138
10.3 Segmentačný algoritmus pre kódovanie obrazu	142
10.4 Kódovanie vnútra segmentov	143
KAPITOLA 11	
HYBRIDNÉ KÓDOVANIE	145
11.1 Vnútrosnímkové kódovanie	146
11.2 Medzísímkové kódovanie	147
KAPITOLA 12	
INÉ POSTUPY HYBRIDNÉHO KÓDOVANIA	149
12.1 Kódovanie metódou BTC - VQ - DCT	149
12.2 Subpásmové kódovanie prekrývajúcich sa HDTV obrazov	151
12.2.1 Kanálové subpásmové kódovanie s kompenzáciou pohybu v nižších pásmach	151
12.2.2 Kanálové subpásmové kódovanie s kompenzáciou pohybu vo všetkých pásmach	152
12.2.3 Subpásmové kódovanie s DPCM kódovaním nižších pásiem	152
12.2.4 Predikcia s kompenzáciou pohybu a rozdelením na 16 pásiem	152
12.2.5 Hierarchické kódovanie	153
12.2.6 Subpásmové rozdelenie s aritmetickým kódovaním pásiem	153
12.3 Paket - video	153
KAPITOLA 13	
VYUŽITIE NEURÓNOVÝCH SIETÍ PRE KOMPRESIU OBRAZU	156
13.1 Neurocomputing	156
13.2 Základné poznatky o neurónových sieťach	157
13.3 Mapujúce neurónové siete	157
13.3.1 Meranie presnosti aproximácie funkcií	158
13.3.2 Trénovanie a pretrénovanie	159
13.3.3 Prvok ADALINE, viacvrstvové dopredné siete, algoritmus spätného šírenia	160
13.3.4 Samoorganizujúca sa mapa	162
13.3.5 CPN sieť ("counterpropagation network")	164
13.4 Využitie mapujúcich neurónových sietí pre kompresiu obrazu	166
13.4.1 Kompresia obrazu využívajúca siete so spätným šírením	166
13.4.2 Kompresia obrazu využívajúca samoorganizujúcu sa mapu	168
13.4.3 Kompresia obrazu využívajúca CPN sieť	170
13.5 Dvojrozmerná diskretná Gaborova transformácia a jej využitie pre kompresiu obrazu	170
13.6 Prediktívne kódovanie využívajúce neurónové siete	173
13.7 Neurosieťový prístup ku KLT ("PCA")	174
KAPITOLA 14	
MODELOVANIE SIGNÁLOV PRE ZISTENIE ÚČINNOSTI TRANSFORMÁCIE PRE KÓDOVANIE	177

14.1 Jednorozmerné modely.....	177
14.1.1 Autoregresívny model.....	177
14.1.2 AR(1) model	177
14.1.3 MA model.....	178
14.1.4 ARMA model.....	178
14.2 Korelačné modely obrazu.....	178
14.2.1 2D separovateľný korelačný model AR(1).....	179
14.2.2 Zovšeobecnený izotropický model.....	179
14.2.3 Zovšeobecnený korelačný model	179
14.3 Aplikácia v transformačnom kódovaní.....	180
14.3.1 Porovnávacie charakteristiky	180
14.3.2 Rozptyl transformačných koeficientov.....	182
14.3.2.1 1D prípad.....	182
14.3.2.2 2D prípad.....	183
ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK.....	184
LITERATÚRA.....	187
REGISTER.....	193
Autori: kapitoly 1 až 2.10, 3 až 6, 6.2 až 9.4, 11 a 12 - doc. Ing. Jaroslav Polec, PhD.	
kapitola 6.1 - Ing. Tatiana Karlubíková	
kapitola 2.11 a 9.5 - Ing. Radoslav Vargic, PhD.	
kapitola 10 - Ing. Jarmila Pavlovičová	
kapitola 13 - Dr. Ing. Miloš Oravec	